

liakkal. A lakiteleki rendezők, szervezők az odaérkező csoportokat a környékbeli helyiségekben is szerepeltetik, Tiszasason, Tiszaugon, Tiszakécskén stb.

Befejezésül és ismételten hangsúlyoznunk kell, hogy a Weöres Sándor Gyermekszínház talákozó a megyékben dolgozó kitűnő kollégáink nélkül nem jött volna

létre, mint ahogy nem jöhetett volna létre a Művelődési és Köznevelési Minisztérium Közművelődési Alapjának anyagi támogatása nélkül sem. Köszönet mindenkinek, aki segített.

Monzák Péter — Kósa Vilma

Pest megyei Gyermekszínház Talákozó

Hét együttest, kilenc produkciót láthattunk 1992. április 25-én az ELTE Tanárképző Főiskolai Karának Marató utcai épületében. A díszterem szépen megtelt, a csoportok jó közönségei voltak egymásnak, mindvégig érdeklődő, szórakozó, színházszerű volt a légkör. Nem farkodtak a gyerekek a lelkes tetszésnyilvánítástól.

Nem feladatom e helyen az előadások minősítése, inkább csak néhány pedagógiai és művészetpedagógiai tanulság följegyzésére vállalkozom. Különös tekintettel arra, milyen eszközöket leshettünk el a rendezőktől, melyekkel bárki megpróbálkozhat, ha a gyerekek belső alkotóerejének felszabadítására törekszik.

A kartaliak mesejátékában (A király pantallója) maga a tanár úr (László Ferenc) játszotta a királyt. Tiszteletre méltó példamutatás, hisz tudjuk, hogy sok faluban még a gyerek „bohóckodását” sem sokra becsülik. Hasonló esetben viszont nem árt a nagy kamaszokat arra serkenteni, hogy ha mesejátékot játszanak, hagyományos színházi helyett kritikus emberábrázolásra, megfigyelésen alapuló figurateremtésre törekedjenek.

E korosztálynak jó önkifejezési formája az életjáték, jóllehet e műfajjal szemben már mi magunk — mint közönség — vagyunk igen kritikusak, hisz nics nehezebb, mint a hétköznapi életéről újat mondani. Bizonyosságul arra, hogy az életjáték csak akkor színpadképes ma már, ha van benne valami különös dramaturgiai ötlet, a vácszent-lászlóiak **Egyperces dráma** című produkciója szolgál (rendező Rágyánszky Zsuzsa). Az előadás akkor emelkedett a naturalista közhelyszerűség fölé, amikor a lányok anyáik **képzeltbellei** osztálytalákozóját játszották el.

Az inárcsi kamaszok regénydramatizálással léptek színre. **Bambi**, a kis óz az őzek életét jellemző állandó fenyegetettségben cseperedik ifjú ózbikává. Ez az erdei misztériumjáték (legjobb pillanataiban azzá tudott emelkedni) megpróbált egy önmaga belső törvényei szerint működő világot teremteni a színpadon, melynek at-

moszférája önnön világának fenyegetettségére tudta olykor rádöbbsenteni a nézőt. Sajnos, színészi játékkal és rendezői ötletekkel nem tudja végig kitölteni Kovácsné Lapu Mária a széles dramaturgiai ívet. A továbbfejlesztetlen elemek szcenikai takarásával (világítás vagy egyéb eszköz) és lehetséges tömörítéssel sokat nyerne a produkció.

A Fóti Gyermekváros három produkciójának elemzésével betelne a papír (Pilinszky-versen alapuló etüd-játékot és két népmese-feldolgozást adtak elő két rendező (Kis Tibor, Majsai László) rendezésében). Mind a tragikus, mind a komédiai hangvételű előadásokban szíporkáltak a gyermeki egyéniségek. E ténynek nyilvánvalóan az a módszertani tanulsága, hogy ha tiszteljük a személyiséget, varázsolni is tudunk.

Az alsós korosztályt két — hagyományosan — kitűnő együttes képviselte. Bagon Fodor Mihály új elsős generációval fogott munkához. **Ki ölte meg Szunyog urfit?** címmel tulajdonképpen etüd-sorozat hozott a bemutatóra. A produkció plasztikusan mutatta (a szakembernek) az alkotó munka lélektani felépítését, azt a folyamatot, melynek során a „rendes” gyerek eljuthat a „rendkívüli” művészi teljesítményig — a próbafolyamat és az egyes előadások során.

A Budakeszi Színház Száll a madár, száll az ének címmel — ha szabad ezt a műfaji megjelölést használni — sámánisztikus rítusjátékban jelenítették meg a rekonstruált magyar eredetmondát. Ha elfogadjuk azt a tételt, hogy az egyedi fejlődés megismétli az általánost, akkor ezek a gyerekek meggyőztek bennünket arról, hogy van az emberi fejlődésnek egy mitológikus szakasza. (Vezetőik: Bezeczy Erzsébet és Lukács László).

Summa summarum: amit láttunk, annak örülhetünk. Csak azt sajnálhatjuk, hogy mindössze hét gyerekegyüttes jött Pest megyéből.

Trencsényi Imre

Gyermek- és diákszínház talákozó KAZINCBARCIKÁN

Immár idén másodízben. Mellékízekkel. Avagy hogyan válik szét szándék és megvalósítás. Legalább az eredetről: 1990. Szentes. Drámatanári kurzus. Voltunk egy Bácskai tanár úr vezetete csoport. Egy akarattal elhatároztuk, nem hagyjuk annyiban. Évenként találkozunk valahol, csoportostul, kész vagy készülő produkcióval, játékkal örvendeztetve meg magunkat, tanulni egymástól. Szándékunk szerint. Így született az első. S idén ugyanez a vágy hajtott bennünket másodjára is oda. Öntevékeny kezdeményezéssel, a Város, a Drámapedagó-

giai Társaság, s az Országos Diákszínház Egyesület támogatásával. Elsősorban Klementné Bíró Anikó munkájának köszönhetően. De szinte függetlenül tőlünk, zajlott a fesztivál 1992. március 13-16. között.

Produkció produkciót követett ott fenn az Egressy Béni Művelődési Központ színpadán. A színvonallal sem volt semmi baj, de mégis. Megint csorbát szenvedett a szándék, a műhely-jelleg. Hajtós versengéssé változtatta a színházi környezet, a zsűri, a közönség.

Ami nem rossz önmagában; csak hogy merőben más, mint amit mi szerettünk volna. Elvesztette intimitását, őszinteségét. Sandaság költözött közénk. No, de sorjában. Ludanyi Attila polgármester úr megnyitóját követően a helybeli zenekolások ritmusjátékkal avatták be szívünket. A péntek este két előadást ígért: a házigazda Irinyi János Műszaki Középiszkola Diákszínpada nagyszerű musical-jével, a CSOKOLÁDÉHÁBORÚVAL, a budapesti Vörösmarty Mihály Gimnázium III. drámai osztályának lányai a MACSKÁK egy betétdalával táncával lettünk gazdagabbak. Másnapra beindult a nagyüzem. Íme a színlap: diákcsoport Dunaszerdahelyről. Kiváló, kevés eszközzel nagyszerű teret teremtő NEMZEDÉKEK-rendezés. AZ EMBERKE TRAGÉDIÁJA a legjobb színjátszói hagyományokat követő (Toldi, János vitéz) humorral telt aranyra érett bolondozása a pápai Türr István Diákszínpadtól — Németh Ervin tanár úr színrevitelében és főszereplésével. Az egri Dobó István Gimnázium növendékei dr. Loboczkyné Hársas Ibolya tanárnő rendezésében a Szentivánéji álom Mestember-jelenetet majd a Tamási-novella alapján balladáivá stilizált, szép énekkel kísért SZÉP DOMOKOS ANNÁ-t mutatták be. A délutánt a FÓRUM SZÍNHÁZ (Vörösmarty Mihály Gimnázium) SZEMÉT-SÉG című

zenés darabja nyitotta. Írta és rendezte Gedeon Tímea. Diák Bálint Cintia a következő mű (Cocteau: Ma éjjel...) átdolgozó-rendezője is. Mindketten Székely-tanítványok. Pestről érkezett a Montagh-kör gyermekcsoportja is. Zenés játékok — DILIBUGI — zeneszerzője Gaál Tamás, rendezője Tóthné Petro Márta. A pápai diákok második produkciója az Adrian Mole Naplójából felidézett válogatás volt. A tavaly még főszereplő barcikai Kazai Henrietta csoportvezető-rendezővé avanszált. Gyermekszínpada is zenés darabot választott, a HATALMAS SZÍNRABLÓ-t. Az est mélypontja a miskolci Déryné Színjátszó Kör színpadi megjelenése lett, a Képzelt riport (különben jól hangzó élő előadású) zenéjével vegyest.

Vasárnap, a zárónapon ugyancsak a helybeliek, a Polák Mihály Általános Iskola színjátszói arattak sikert rövid remeklésükkel: KÉSZ CIRKUSZ-címen. Vezetőjük: dr. Károlyi Lászlóné.

A legkisebbeket Rágyanszky Zsuzsa tanárnő vácszentlászlói gyerekei képviselték derűsre festett, a felnőtt-világot játékká szelidítő farsangi villanásaikkal. Köszönet a szervezőknek, köszönet Barcikának, köszönet az olvasónak.

Székely István

Hagyományörző gyermekcsoportok bemutatója Jászkiséren

A Jászság legszebb művelődési házában a Makovecz Imre tervezte szépséges házban, JÁSZKISÉREN, Csete Balázs szülőfalujában népi gyermekjátékokat, néphagyományokat vittek színpadra 1991. december 14-én a hagyományörző csoportok.

Az „APÁRÓL FIÚRA” közösségi játékokon 13 csoport szerepelt, s a hatalmas ház telis-tele volt. Ott voltak: Jászapáti, Jászberény, Jászboldogháza, Jászárokszállás, Jászládány és természetesen Jászkisér lelkes pedagógusai, rendezői, műzeológusai, népművelői és a gyermekhad. Jöttek szülők, testvérek, érdeklődők, s a hangulatot emelte, hogy Makula Zoltán vezetésével ott volt a cigány néphagyományokat kítűnően bemutató Rácz család apraja, nagyja: meséltek, táncoltak és persze muzsikáltak. Az egész bemutatót a családiasság légköre tette kellemessé.

Módrisné dr. Mihályi Ildikó, a nagyközség jegyzője köszöntötte a rendezőket, a megjelenteket, s örömet fejezte ki, hogy már második alkalommal sikerült a „gyűjtésből” előadást létrehozni. S bizony, mondom én, a kívülről, milyen jó volna, ha minden tájegység meg tudná mozgatni hasonlóan a tanulóifjúságot, s az apák-anyák ilyenképpen adnák tovább a játékokat, a szokásokat. Gál Ildikó tanárnő (Jászládány) néprajzos szakköröse — hat furulyás tanuló zenekísérete mellett — ráolvasó és kuzuzsló szövegekkel játszottak. S ha gondosabban ügyelnek a színpadszerűsége, a megfelelő hangerejű szövegmondásra, bizonyára sikeresebb lesz a produkció. De gyűjtésük értékes, s 14 szereplő örömet lelte a játékban. A jászkiséri 4. cések gyermekjátékai derűt, életkedvet sugároztak, s a gyerekek olyan természetesen játszottak, mintha nem is színpadon lettek volna. Dicséret érte Mihályi Angélnak, aki „betanította” a játékokat. Jászárokszállás két mesemondója tehetség. A Bolond Mihók című mesét Kaszab Edit adta elő, a Csörsz árka című pe-

dig Matus Gábor mesélte. A PENDZSOM elnevezésű tanyai szórakozás életképszerű volt, de még nyers, kidolgozatlan. Érdekes játékok jelentek meg, például a jakobzás, amit a drámapedagógusok is szívesen játszanak gyerekekkel, s talán nem is gondolnak arra, hogy réges-régi tanyasi, falusi játék ez. Faragó Jánosné szakkörvezetőt dicséri a bemutató. Nagyon szépek voltak a serdülő lányok, akik kilencen Csicsi baba tente címmel saját gyűjtésű gyermekjátékokkal léptek színre. Suskababával, helyi népviseletben kulturáltan énekeltek, s a körjátékok varázsával bűvölték a közönséget. Még a kissé hosszadalmas Ninive — játékot is feszült figyelem kísérte. Jászapáti gyermekkönyvtárosa, Mihályi Jánosné rendező remekelt a lányokkal. Jászboldogháza Betlehemes pásztorjátéka Bódi Margit tanárnő rendezésében ugyancsak élményt nyújtott. 27 gyermeket mozgatott a nagy színpadi téren, s csaknem mindig sikerrel. A gyűjtött szöveg színvonalas, érződött, hogy még élő hagyományt emeltek színpadra. A kényesebb ízlés talált volna csiszolnivalót, de az őszinte és lelkes játék feledtette a rendezői csetléseket, botlásokat. Jászapáti betlehemesét is sok-sok ötlet tette hangulatossá, ám a négy fiú, akik előadták, többször nem találták fel magukat a nagy színpadi téren. Hortiné, Bathó Edit muzeológus összeállítása volt a harmadik betlehemes játék. Gyönyörű subában jöttek a pásztorok, s az „öreg” már-már pogány hangulatot teremtett humorával. A „házigazdáék” viszont nem tudtak bekapcsolódni a játékba, s így a befejezés is suta lett. De mind a három misztériumjáték ill. betlehemes azt mutatta, nem is olyan régen még hozzátartozott a közösség életéhez, hogy házról házra járva szórakoztassák egymást. Ezt az elgondolást sugallta Balogh György és Rácz György összeállítása is. Megőrizzük a székelyföld emlékét, hirdeti a cím. Szüreti mulatság köré csoportosították a dalokat, de locsolkodást, húsvéti szokást is bemutattak. Hadd írjam le